

Dirvožemio (nuograndų) tyrimai

Mėginių ėmimas

Lietuvos geologijos tarnybos Hidrogeologijos skyriaus specialistai 2019 m. spalio 30 d. surinko 15 jungtinių paviršinio grunto mėginių Pramonės g. 1, Alytaus m. įvykusio gaisro apylinkėse. Paviršinio grunto jungtinių mėginių (nuograndų) ėmimo tikslas – identifikuoti oru perneštos taršos arealus. Tyrimo vietos ir mėginių ėmimo metodikos buvo parinktos įvertinus eilę gamtinių bei socialinių faktorių. Pirmenybė buvo teikta pagal vėjų rožę labiausiai nukentėjusioms apgyvendintoms teritorijoms – Miklusėnų gyvenvietei bei Putinų ir Panemunės mikrorajonams. Be to, tyrimo vietos buvo truputį pakoreguotos vietoje, atsižvelgus į Alytaus aplinkos apsaugos departamento bei Visuomenės sveikatos centro darbuotojų pateiktą informaciją. Mėginiai buvo imti naudojant standartizuotą įrangą bei Aplinkos apsaugos agentūros laboratorijoje specialiai paruoštus indus atskiroms cheminių medžiagų grupėms. Jungtiniai mėginiai buvo formuojami iš atskirų mėginukų, surinktų voko principu iš 5–12 taškų maždaug 100 m² dydžio (10×10 m) plotuose. Mėginukų taškai parinkti atsitiktinai, atsižvelgus į vietos gamtines savybes – tikėtiną aerodinaminę dūmų sklaidą, teršalų koncentruotus iškritimus, nesuardytą grunto paviršių ir kt. – siekiant aptikti maksimalią oru perneštų teršalų koncentraciją. Paviršinio grunto (nuograndų) mėginiai spalio 31 d. buvo perduoti į AAA ATD laboratoriją analitiniams tyrimams. Grunto mėginiuose bus nustatyti sunkiųjų metalų, naftos, aromatinių, daugiaciklių bei halogenintų angliavandenilių, polibromintų difenileterių kiekiai. Dalis mėginių buvo perduota VŠĮ "Grunto valymo technologijos", kurie 2019 m. lapkričio 7 d. išsiuntė 7 mėginius dioksinų ir furanų tyrimams į laboratoriją Čekijos Respublikoje.

Tyrimų rezultatai

2019-11-14 d. gauti tyrimų rezultatai akivaizdžiai rodo, kad **tirtame dirvožemyje nerasta taršos padangų gaisro ir kitų galimų šaltinių kenksmingais produktais, t. y. visų tirtų cheminių medžiagų kiekiai dirvožemyje neviršija didžiausių leistinų ribinių verčių, galiojančių Lietuvos gyvenamosiose teritorijose**¹ Lietuvoje nereglamentuojami dioksinai, furanai bei polibromintieji difenilai (BDE) nebuvo aptikti, nes jų kiekiai buvo žemiau laboratorinio metodo aptikimo ribos. Miklusėnų gyvenvietės Užubalių–Pergalės gatvių sankryžoje surinktame dirvožemyje aptikti vykdomų rekonstrukcijos darbų pėdsakai – Aroclor-1260, polichlorintųjų bifenilų (PCB) izomerai – cheminiai junginiai, naudojami izoliacinėse plastiko medžiagose, alyvoje, tepaluose. Su lokalia ūkine veikla sietini Miklusėnuose, Žibuoklių g. 12, aptikti policiklinių aromatinių angliavandenilių pėdsakai (policiklinių aromatinių angliavandenilių suma – 1,039 mg/kg, ribinė vertė 5,0 mg/kg) bei Žemaitės g. 24 nustatyti cinko kiekiai – 180 mg/kg, kai ribinė vertė – 300 mg/kg.

Apibendrinant, visuose 15 grunto paviršiaus nuograndų mėginiuose tirtų pavojingų cheminių medžiagų kiekiai nesiekia ribinių verčių ir nekelia didesnio pavojaus aplinkai bei nekenkia žmogaus ir jo ateinančių kartų sveikatai.

1 Pagal Lietuvos higienos normą HN 60:2015 "Pavojingų cheminių medžiagų didžiausios leidžiamos koncentracijos dirvožemyje" bei Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimus.